

Utbildningsinspektion i Nåntunaskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1–5

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten	2
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Nåntunaskolan den 16 november 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Nåntunaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Nåntunaskolan intervjuades rektor, lärare, elevvårdande personal, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Informella samtal fördes även med elever och personal under inspektionsbesöket. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Nåntunaskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	25
Grundskola	127

Nåntunaskolan är byggd 1997 och tillhör organisatoriskt Sydöstra skolområdet i kommunen. Skolan är organiserad i åldershomogena klasser och är sedan 2001 med i den nationella försöksverksamheten för att bedriva undervisning utan timplan. Samtliga elever på skolan har svenska som modersmål.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Nåntunaskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Den pedagogiska verksamheten på Nåntunaskolan bedöms av inspektörerna vara av god kvalitet. Eleverna når enligt de nationella ämnesproven mycket goda resultat i engelska, matematik och svenska. Skolan har ett gott förebyggande arbete mot alla former av trakasserier och Nåntunaskolan upplevs som en trygg skola av både elever och föräldrar. Undervisningen är varierad och har ett balanserat innehåll där elevernas olika förmågor tränas. Personalens kompetens är god.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör förbättra kvalitetsarbetet så att mål, utvärdering och kvalitetsredovisning sammanlänkas på ett tydligare sätt.
- Skolan bör förbättra ämnet elevens val i de tidigare årskurserna så att det bättre svarar mot författningarnas krav.

Inspektörerna bedömer att nedan angiven brist snarast skall åtgärdas.

- Eleverna ges inte möjlighet att nå de nationella målen i hem- och konsumentkunskap i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) anges att antal övergripande kunskapsmål. Det är dels mål att sträva mot som anger inriktningen på skolans arbete samt mål som skolan ansvarar för att eleverna ges förutsättningar att uppnå. Nationella ämnesprov finns för årskurs 5 i engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk.

Syftet med det nationella provsystemet är att bidra till ökad måluppfyllelse för eleverna, förtydliga målen och visa på elevers starka och svaga sidor, samt ge underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapsmålen nås på skolenivå och huvudmannanivå. Nântunaskolan har goda rutiner för att följa elevernas kunskapsutveckling i engelska, matematik och svenska. En majoritet av eleverna på skolan uppnår målen i de tre ämnena. Det finns inte några nämnvärda skillnader, när det gäller resultaten mellan pojkar och flickor. Inspektörerna bedömer att Nântunaskolan når goda resultat vad gäller elevernas måluppfyllelse i dessa ämnen.

Tabell 1, Nationella ämnesprov för år 5 i Nântunaskolan. Tabellen anger andel elever som, enligt statistik från skolan, uppnått målen vid samtliga av provens delmoment.

	År 2002	År 2003	År 2004
Engelska	97 %	100 %	100 %
Matematik	97 %	100 %	100 %
Svenska	97 %	100 %	92 %

Även i skolans övriga ämnen finns nationella mål att uppnå i årskurs 5. Skolan har inga gemensamma rutiner för att redovisa hur väl eleverna uppnår målen där. Varje enskild lärare har olika metoder för uppföljning av kunskapsresultaten samt har en överblick över hur det går för eleverna. Rektorn håller sig informerad om elevernas resultat och utveckling på flera olika sätt, dels genom att delta i olika redovisningar eleverna har efter temaarbeten, dels genom att vid medarbetarsamtalen med lärarna efterhöra hur måluppfyllelsen ser ut för de olika elevgrupperna. I terminsrapporterna som lärarna gör redovisas det stoff/innehåll som pedagogerna valt att arbeta med under terminen för att utveckla elevernas färdigheter.

Om skolan upptäcker elever som har svårt att tillgodogöra sig kunskaper på grund av exempelvis svårigheter med läsförståelse, sätts stöd in. Skolan har under lång tid arbetat med de nationella kursplanerna genom att konkretisera, vad eleverna måste kunna i de övriga årskurserna för att nå målen i årskurs 5. Detta arbete kan vidareutvecklas och skulle kunna utgöra en del av grunden för en bättre kontroll av elevernas kunskapsutveckling i fler ämnen än engelska, matematik och svenska. Inspektörerna bedömer att Nântunaskolans arbete fungerar väl när det gäller att följa upp och analysera elevernas kunskapsutveckling i skolans samtliga ämnen.

Normer och värden

I läroplanen anges att skolan skall sträva mot att varje elev visar respekt för och omsorg om närmiljön samt att varje elev känner trygghet och lär sig att ta hänsyn och visa respekt i samspel med andra. Eleverna i Nântunaskolan var öppna och uttryckte omsorg om både skolkamrater och miljö i intervjuerna. Inspektörerna upplevde att skolan präglas av ett gott och trevligt arbetsklimat både i klassrum och i andra utrymmen. De intervjuade eleverna uppgav att ingen trakasseras på skolan. I skolans trygghetsenkät för år 2005 är kvalitetsmedelvärdet 3,75 (1 är lägsta värde, 4 är högsta värde) på frågan om trygghet i skolan. Detta värde har legat högt de senaste tre åren.

Både elever och föräldrar betonar i samtal den trygghet som präglar skolan. Inspektörerna bedömer att resultaten av arbetet med normer och värden är gott i Nántunaskolan.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Alla som arbetar i skolan skall främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön och förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle. Det förebyggande arbetet mot kränkande behandling präglas av mångfald i Nántunaskolan. Eleverna berättar att de har värderingsövningar, drama och kompassamtal som återkommande aktiviteter. Skolan arbetar även med kamratstödare som med hjälp av en vuxen finns till hands i korridorer och klassrum.

Inspektörerna bedömer att skolans arbete med normer och värden är gott. Arbetet mot kränkande behandling fungerar väl, och inspektörerna vill i detta sammanhang uppmärksamma skolan på lagen som gäller från 1 april 2006 vars ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling samt att varje skola skall upprätta en likabehandlingsplan.

I Nántunaskolan finns ett elevråd med representanter från alla klasser. Rektorn är närvarande vid alla elevrådsmöten, något som upplevs som positivt av eleverna. Skolan utvärderar elevernas uppfattning om bland annat trygghet och delaktighet minst en gång per läsår. Eleverna är över lag nöjda med sin skola. Sämst resultat i undersökningarna får frågan om delaktighet. Kvalitetsmedelvärdet i enkäten är 3,28 (1 är lägsta värde, 4 är högsta värde). Eleverna i intervjuerna menar att inflytandet kan öka, och även rektorn anser att skolan kan bli bättre på att ge eleverna möjlighet att påverka frågor som innehåll och arbetssätt i undervisningen. Inspektörerna bedömer dock att skolan har kommit relativt långt i sitt arbete med delaktighet och att medvetenheten om att den ytterligare kan förbättras är god i skolan.

Alla som arbetar i skolan skall samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla innehåll och verksamhet. I Nántunaskolan informeras föräldrarna om elevernas skoldagar, verksamheten i stort och kommande aktiviteter i ett veckobrev. Föräldrarna är nöjda med informationen. I skolan finns även ett skoloråd, där föräldrar och rektor tillsammans med representanter för skolans personal utvecklar samarbetet mellan hem och skola. Under terminen hålls regelbundna föräldramöten och klassombudsträffar.

Inspektörernas bedömning är att Nantunaskolan har goda former för samverkan med elevernas vårdnadshavare.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

I läroplanen och kursplanerna anges mål att sträva mot och därmed inriktningen på skolans arbete. De kunskapskvaliteter som skolan skall främja åstadkoms genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.

Inspektörerna besökte flera lektioner under besöket och såg flera exempel på varierade lektioner med varierat innehåll. Ett gott exempel var en lektion i de naturorienterade ämnena, där eleverna arbetade med experiment. De satte upp en hypotes om kroppen, gjorde en undersökning samt drog en slutsats av sitt arbete. Skolan arbetar med temaområden som varar ett antal veckor av ett läsår. Ibland har hela skolan samma tema, ibland en arbetsenhet. Målen för dessa temaområden finns uppsatta i klassrummen och eleverna är väl medvetna om vad som de ska kunna efter ett genomfört temaområde. Även i förskolklassen fanns tid avsatt både för lek och för lärande. Inspektörerna bedömer att Nantunaskolans innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen väl motsvarar författningarnas krav.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Läraren skall utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter. Skolan arbetar systematiskt för att så tidigt som möjligt upptäcka elever som är i behov av stöd, till exempel görs ett lästest för alla elever i förskoleklassen inför starten i årskurs 1. Elevernas läsutveckling mäts sedan med läsutvecklingsschema i samtliga klasser. En avstämning görs i början av vårterminen i årskurs 1. De elever som inte kommit igång med sin läsning får daglig intensiv träning i skolan och i samarbete med hemmet sker träning även där. I årskurs 2 och 3 görs en klassdiagnos av läsförståelsen. De nationella diagnostiska proven i matematik och svenska för årskurs 2 används också.

Skolans elevvårdsteam består av rektor, skolsköterska, skolpsykolog samt två lärare som ansvarar för och bedriver skolans specialundervisning. I slutet av varje vårtermin inventerar specialläraren hos respektive klasslärare hur stödbehoven ser ut inför kommande läsår. Sedan har specialläraren ett möte med rektorn, där prioriteringar görs och ramarna för stödet fastläggs.

I grundskoleförordningen anges att om en elev behöver särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Alla elever som har behov av särskilt stöd och som på något sätt är föremål för insatser i form av hjälp och stöd har ett åtgärdsprogram. Nantunaskolan upprättar åtgärdsprogram där man beskriver nuläget, vad som skall uppnås, vem som ansvara för vad och hur uppföljning och utvärdering skall genomföras. Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom individanpassning, individuell studieplanering och stöd är av god kvalitet.

Utvärdering av lärandet samt bedömning

Läraren skall enligt läroplanen, utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Vid samtalet skall en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skrivas. Nantunaskolan har varje termin utvecklingssamtal med elever och föräldrar. Samtalen har en gemensam struktur och bygger på att alla parter har möjlighet att förbereda sig. Vid samtalen upprättas en individuell utvecklingsplan, där elevens samlade kunskapsutveckling dokumenteras och där de individuella målen för eleven, både på kort och på lång sikt, skrivs in.

Utvärdering sker vid nästa utvecklingssamtal. Föräldrar i skolan är nöjda med utvecklingssamtalen och upplever att de får en tydlig bild av elevens kunskapsutveckling. Uppföljning och utvärdering av lärandet och elevens sociala utveckling sker kontinuerligt i hela skolan, och under inspektionen såg inspektörerna flera exempel på att eleverna får en fortlöpande återkoppling i undervisningssituationerna. Inspektörerna bedömer att utvärdering av lärandet samt bedömning i Nantunaskolan är av god kvalitet.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt författningarna har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Varje skola skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Föräldrar och elever skall ges möjlighet att medverka vid framtagandet av kvalitetsredovisningen. Nantunaskolan har en egen modell för kvalitetsredovisning, den så kallade kvalitetskalendern, som anger vilka rapporter, enkäter, självvärderingar etcetera som ska göras varje år, och när de ska lämnas in under verksamhetsåret.

Den så kallade skolutvecklingsgruppen följer sedan upp att åtgärder genomförs. Arbetet utgör underlag för den kvalitetsredovisning som sammanställs och skrivs av rektor varje år. Under inspektionen framkommer att föräldrar och elever görs delaktiga i skolans kvalitetsarbete genom olika enkäter och utvärderingar. Även om det genom kvalitetskalendern finns en tidsfaktor som styr när på året de olika utvärderingarna ska göras och lämnas in, finns det enligt inspektörerna behov av förbättringar. I dagsläget leder inte resultaten i enkäterna alltid till en analys eller till förbättringsåtgärder. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra kvalitetsarbetet så att mål, resultat i alla ämnen, analys och förbättringsåtgärder sammanlänkas i kvalitetsredovisningen på ett tydligare sätt.

Ledning och intern kommunikation

Den som är rektor skall ha pedagogisk insikt, förvärvat genom utbildning och erfarenhet. Särskilt skall rektor verka för att utbildningen utvecklas, och han eller hon har en särställning när det gäller att garantera elevernas rättssäkerhet. För att utöva sitt ledarskap skall rektorn enligt skollagen hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan.

För att i korthet informera och rapportera om det aktuella leder rektorn vid Nántunaskolan dagliga morgonmöten, där all personal träffas. Rektorn uppfattas av personalen som engagerad, lyhörd och kunnig.

Eleverna och föräldrar känner till rektorn, som även besöker skolans klasser regelbundet. Inspektörerna bedömer att rektorn tar ansvar för de övergripande funktionerna som finns i läroplanerna och är förtrogen med verksamheten.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

I författningarna anges undervisningens omfattning och de val som elever kan göra. Eleverna i Nántunaskolan har tidigare fått undervisning i hem- och konsumentkunskap vid Sävaskolan. Enligt rektorn kan denna skola inte erbjuda detta längre. Nántunaskolan har inom ramen för timplaneförsöket bedrivit den del av ämnet som varit möjlig med tanke på lokaler och utrustning. Exempelvis genom samverkan med en lokal affärsidkare vid lärande om frukt och grönt, bondgårdstema där man lärt sig om råvaror som kommer från bondgården.

Man har också genomfört vissa moment i skolans "fritidskök" med bakning och undervisning om nyttiga mellanmål och matsäck. Enligt rektorn har detta fungerat väl, men hon ställer sig frågande till om eleverna ges möjlighet att nå de nationella målen för ämnet i årskurs 5. Inspektörerna bedömer att skolan måste åtgärda detta, så att undervisningen ges i enlighet med författningen.

I elevens val erbjuds eleverna i de senare årskurserna ett allsidigt urval av ämnen, som ger dem möjlighet till breddning och fördjupning inom ett eller flera ämnen. Detta är inte fallet för eleverna i de tidigare årskurserna. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över elevens val så att det bättre svarar mot författningarnas krav.

Personalresurser

De som arbetar i skolan skall ha en utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Nántunaskolan har för verksamheten utbildade lärare i samtliga klasser. Personalgruppen består av 19 personer, 16 kvinnor och 3 män. Inspektörerna bedömer de personella resurserna som goda men att skolan på sikt kan verka för att öka den specialpedagogiska kompetensen.

Materiella resurser

Skolans arkitektur är utformad för att verksamheten ska kunna ske på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Alla klasser har tillgång till dator i klassrummet och har dessutom en välutrustad datorsal, där skolans IT-undervisning bedrivs.

Skolan har tillgång till bibliotek. Skolan avsätter resurser för att en av lärarna ska kunna ta ett särskilt ansvar för skolans bibliotek och även kunna ha ”bokprat” med eleverna.

Skolan har dessutom ett nära samarbete med Sävja bibliotek. Skolan saknar idrottshall och slöjdsal. Undervisning i dessa ämnen bedrivs i en intelligande skola. Inspektörerna bedömer de materiella resurserna som goda.

Datum	Ort
2006-11-01	Stockholm

Jimmy Söderström
Nils-Åke Andersson